

A Pécsi Közösségi Alapítvány „Civil pulzus a városmonitoring eszközével” című projektje keretében az EU „Polgárok, esélyegyenlőség, jogok és értékek” (CERV) programjának támogatásával

Átalakuló világ / Zöld átmenet „SZELFI”

Kérdőíves felmérés a (potenciális)cselekvő zöld aktivisták körében

A Pécsi Közösségi Alapítvány a klímaváltozás kihívásaival kapcsolatos kisközösségi vagy nagyobb léptékű fenntarthatósági kezdeményezések aktivistáival szeretne kapcsolatokat építeni, azt remélve, hogy egymással összefogva hatékonyabban tudna terjedni “a zöld gondolat” és a környezetért való aktív cselekvés városunkban.

A fenntarthatóság és a környezetvédelemmel kapcsolatos hozzáállás és vélemények felmérésére egy kérdőíves felmérést készítettünk, amelyet a pécsi zöld ügyekben aktív civil szervezeteknek küldtünk el, s kértük őket hólabdás jellegű továbbküldésre, azok ajánlására, akiket érdemes lenne bevonni a mutatott érdeklődésük/tevékenységük alapján.

Minta:

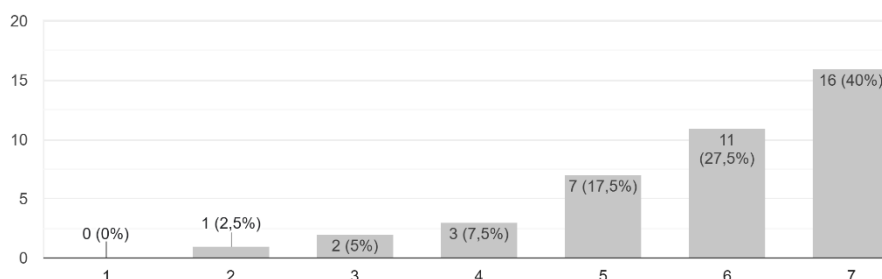
A kérdőívre összesen 41 darab kitöltés érkezett. A személyes adatokra vonatkozó blokk alapján a kitöltők 65,9%-a nő, 31,7%-a férfi és egyetlen válaszadó látható, aki nem adott választ a kérdésre. A válaszadók születési éve 1934 és 1999 között mozog, tehát a kitöltők átlagéletkora 55 év. A születési év megadásának kérésére két kitöltő nem válaszolt. A válaszadók többsége, 70,7%-a főiskolai vagy egyetemi diplomával rendelkezik. 12,2% rendelkezik PhD-val, 7,3% gimnáziumi érettségivel, 4,9% szakközépiskolai érettségivel és 4,9% szakmunkásképzői végzettséggel. A válaszadók 62,5%-a tagja valamilyen civil szervezetnek 37,5%-a nem.

A kérdőív kiértékelése

A kérdőív *első kérdése* egy állításra (Egyre többet beszélnek a klíma- és ökológiai válságról, a világunkat átható társadalmi és környezeti krízisekről, a fenntarthatóság súlyos kihívásairól.) három aspektusból kérdezett rá, mindhárom esetben egy hétpontos Likert-skála használatával. A skálán 1-es értéket vesz fel, ha egyáltalán nem és 7-es értéket, ha teljes mértékben aggasztónak érzi. Elsősorban, hogy az adott állításban olvasottakat *mennyire érzi aggasztónak*

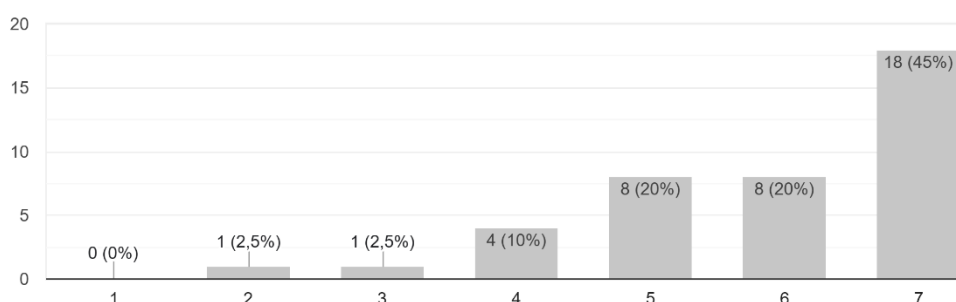
a válaszadó a saját és családja életére nézve (lásd: 1. ábra). A válaszadók többsége, 40%-a teljes mértékben aggasztónak érzi az állításban megfogalmazott változásokat. 27,5% választott hatos értékeléssel, miszerint aggasztónak érzi, 17,5% ötös értékeléssel, miszerint valamilyen szinten aggasztónak érzi. 7,5% válaszolt négyes értékeléssel, miszerint aggasztónak is érzi és nem is, 2,5% pedig hármas értékeléssel, miszerint nem nagyon érzi aggasztónak a változásokat.

1. ábra (Első kérdés, A)

Az állítással kapcsolatos második kérdés arra vonatkozott, hogy *a válaszadó mennyire érzi aggasztónak a változásokat, mint városi lakos* (lásd: 2. ábra). A válaszadók többsége, 45% teljes mértékben aggasztónak érzi, 20% aggasztónak, 20% valamilyen szinten aggasztónak, 10% pedig aggasztónak is érzi meg nem is a változásokat. 2,5% nem nagyon érzi aggasztónak és 2,5% nem érzi aggasztónak az állításban megfogalmazott változásokat.

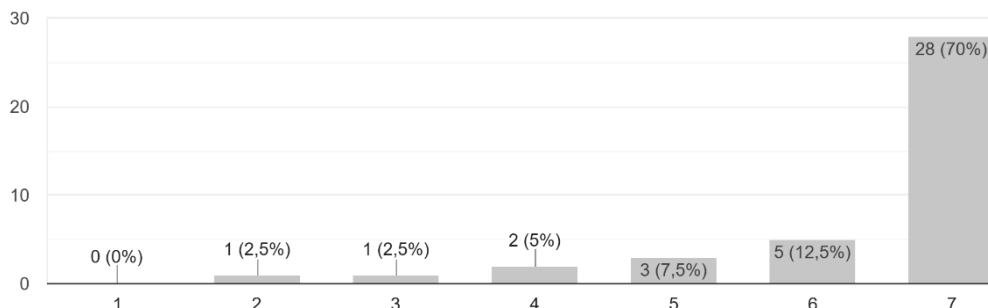
2. ábra (Első kérdés, B)

A harmadik kérdés, amely az állításra vonatkozott arra kérdezett rá, hogy *mint világpolgár mennyire érzik aggasztónak a változásokat a kérdezettek* (lásd: 3. ábra). Túlnyomó többség, 70% érzi teljes mértékben aggasztónak a megfogalmazott változásokat. 12,5% aggasztónak

érzi, 7,5% valamilyen szinten aggasztónak, 5% aggasztónak is meg nem is, 2,5% nem nagyon és 2,5% pedig nem érzi aggasztónak a történéseket.

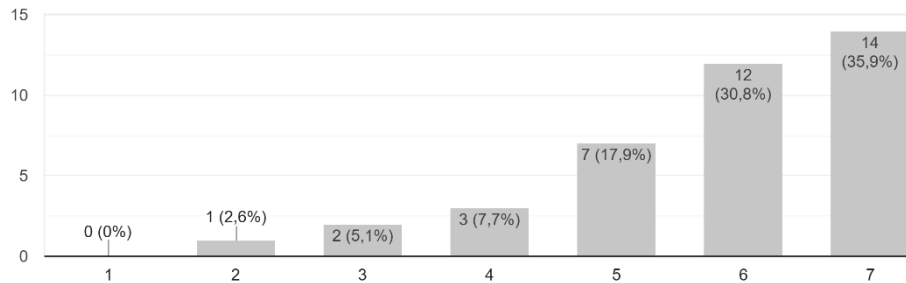
3. ábra (Első kérdés, C)

Össességében elmondható, hogy a klíma- és ökológiaiválság hatására keletkező változásokat a válaszadók többsége saját és családja életére nézve, városi polgárként és világpolgárként egyaránt teljes mértékben aggasztónak érzi. Látványos különbség azonban, hogy világpolgárként jóval többen érzik magasabb mértékben aggasztónak a történéseket. A válaszok között elenyésző a felezőpont első felének értékeire adott válaszok száma. Tehát elmondható, hogy átlagosan valamilyen mértékben aggasztónak érzik a kérdezettek a változásokat.

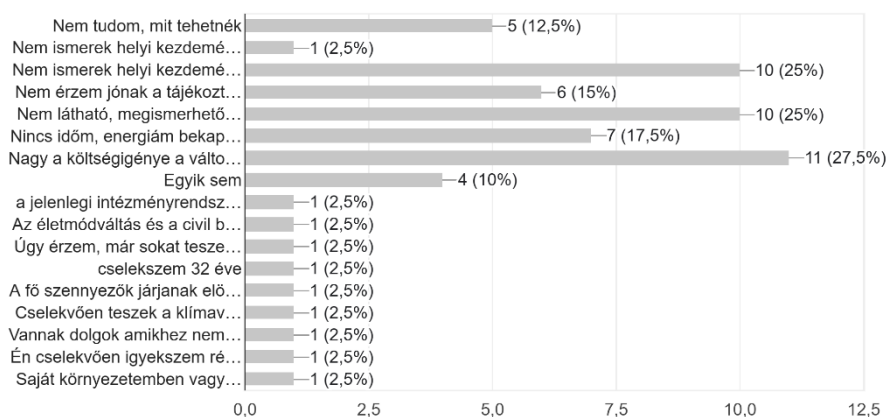
A kérdőív *második kérdése* arra vonatkozik, hogy *a válaszadó mennyire érez motivációt életmódján változtatni a társadalmi és környezeti krízis csökkentése érdekében* (lásd: 4. ábra). A kérdést egy hétpontos Likert-skála használatával mértük, melyen az 1-es érték jelentése, hogy egyáltalán nem érez motivációt, a 7-es érték pedig, ha teljes mértékben motivációt érez. **A válaszadók többsége, 35,9% teljes mértékben motivációt érez, 30,8% érez motivációt, 17,9% valamilyen szinten érez motivációt, 7,7% érez is meg nem is, 5,1% nem nagyon érez motivációt, 2,6% pedig nem érez motivációt arra, hogy változtasson életmódján a krízis csökkentése érdekében.** A kérdésre érkezett válaszok megoszlása között nagyjából hasonló mintát láthatunk, mint az első kérdés A és B pontjainál. Össességében a válaszadók többsége érez valamilyen szintű motivációt arra, hogy változtasson életmódján az említett krízishelyzet csökkentése érdekében.

4. ábra (Második kérdés)

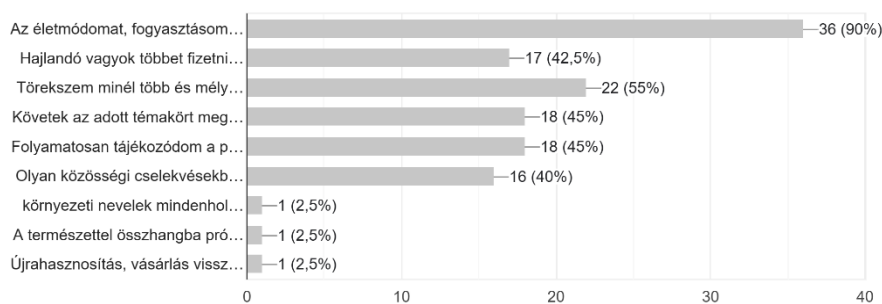
A kérdőív *harmadik kérdése* arra vonatkozott, hogy *mi hiányzik ahhoz, hogy a válaszadó cselekvően bekapcsolódjon*. A kérdést feleletválasztó módon vizsgáltuk, mely során több választ is megjelölhetett a kérdezett (lásd: 5. ábra). Az megadott válaszlehetőségek közül **legnagyobb arányban, 27,5% választotta, hogy nagy a költségigénye a változtatásoknak. 25-25% választotta, hogy nem látható, megismerhető eléggé a civilek tevékenysége, illetve, hogy nem ismer helyi kezdeményezéseket, de szívesen tudomást szerezne róluk. 17,5% választotta, hogy nincs ideje, energiája bekapcsolódni, 15% nem érzi jónak a tájékoztatást, az információk elérhetőségét, illetve 12,5% választotta, hogy nem tudja mit tehetne.** Emellett a válaszadók 15%-a adott meg saját választ a kérdésre, melyek szerint cselekvően tesznek a krízishelyzet csökkentéséért. A megadott válaszok alapján a két oka látható annak, hogy nem kapcsolódnak cselekvően a válaszadók. Elsősorban a költségigénye a változtatásoknak, melyet nem engedhetnek meg maguknak a kérdezettek. Illetve a cselekvés lehetőségeiről történő tájékoztatásnak a hiánya, gyengesége.

5. ábra (Harmadik kérdés)

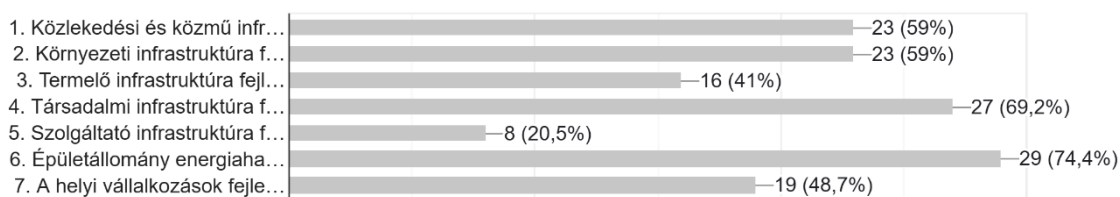
A kérdőív negyedik kérdése arra vonatkozott, hogy a kérdezettet mire motiválja az adott válságos helyzet. A kérdést feleletválasztó módon vizsgáltuk, mely során több választ is megjelölhetett a válaszadó (lásd: 6. ábra). Legnagyobb arányban, 90% választotta, hogy életmódját, fogyasztását igyekszik környezettudatos irányban alakítani (pl. szelektív hulladékgyűjtés, napelemek). 55% választotta, hogy igyekszik több és mélyebb tudást szerezni a globális folyamatokról. 45-45%-ban választották, hogy követnek az adott témakört megvilágító weblapokat, podcasteket, videókat, illetve, hogy folyamatosan tájékozódnak a pécsi történésekről, kezdeményezésekről az adott témakörben. 42,5% választotta, hogy hajlandó többet fizetni környezetbarát termékekért, 40% pedig olyan cselekvésekben vesz részt, mely a klímaválság megoldásáért dolgozik. A kérdésre a válaszadók 7,5%-a adott meg saját választ miszerint a környezettel összhangban, önfenntartó módon élnek.

6. ábra (Negyedik kérdés)

A kérdőív ötödik kérdése arra vonatkozott, hogy Pécs fejlődését a jövőben milyen intézkedések, beruházások, változtatások segítenék. Több választ is meg lehetett jelölni a feleletválasztó módú kérdésnél, melyeknél fontossági sorrendbe állítására is kértük a kérdezetteket (lásd: 7. ábra). Ezt az egyéb válasz lehetőségénél tudták megadni. **A két legnagyobb arányban választott válasz az épületállomány energiahatékonyságának a fejlesztésére (74,4%) és a társadalmi infrastruktúra fejlesztésére vonatkozott (69,2%). Egyenlő arányban 59-59%-ban választották a közlekedési és közmű infrastruktúra fejlesztését, illetve a környezeti infrastruktúra fejlesztését.** 48,7%-ban választották a helyi vállalkozások fejlesztését, 41%-ban a termelői infrastruktúráét, illetve 20,5%-ban a szolgáltató infrastruktúra fejlesztését. A fontossági sorrend felállításánál hasonlóképpen látszik, hogy a legnagyobb arányban megjelölt válaszlehetőségeket tartják a legfontosabbnak Pécs fejlődése érdekében. A legfontosabbnak megjelölt három válaszlehetőség tehát az épületállományok energiahatékonyságának, a társadalmi és a környezeti infrastruktúrájának a fejlesztése.

7. ábra (Ötödik kérdés)

A kérdőív hatodik pontja egy nyitott kérdés formájában kérdezett rá arra, hogy *mi volna az a tevékenység, melybe szívesen bekapcsolódna a válaszadó*, amiért szívesen tenne. Több témát is megadhattak a kérdezettek. A nyitott kérdésre érkezett válaszokat (30 válasz) négy kód alapján volt lehetséges kategorizálni, két válasz kivételével. A kódok a következők voltak: nem tud részt venni, oktató jellegű, fejlesztésbeli és fizikai jellegű részvétel (pl. hulladékgyűjtés, zöldesítés). A 28 érvényes válaszból 4-en fejezték ki, hogy nem tudnak részt venni tevékenységekben. Oktató jellegű tevékenységekben 10 személy venne szívesen részt a válaszok alapján. Ilyen tevékenység vagy ügy lehet például a környezeti nevelés, vagy ismeretterjesztő programok. Fejlesztésbeli tevékenységek végzését 5 válaszadó említette. Ide tartozhat például a társadalmi infrastruktúra fejlesztése, helyi kisközösségek vagy akár gazdasági fejlesztésben történő aktív részvétel. A fizikai jellegű tevékenységben 9 kérdezett

venne részt szívesen. Például hulladékgyűjtési akciók, növényesítés, közösségi kertek létrehozása. **Összességében a legtöbb kérdezett valamilyen ismeretterjesztő tevékenységben vagy konkrét gyakorlati, fizikai programban venne részt szívesen.**

A hetedik kérdés során megkértük a válaszadókat, hogy egy nyitott kérdés keretén belül sorolják fel milyen pécsi közösségi összefogásokról, civil szervezetekről tud, melyek zöld és fenntarthatósági területen aktívak.

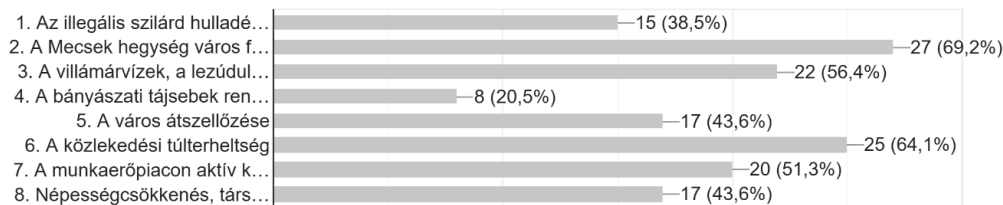
Pécsbányai Közösségi Ház	Zöld-Híd Alapítvány (7 említés)
Környezetünkért Alapítvány	Ökováros-Ökorégió Alapítvány (7 említés)
Patacsért Egyesület	Pécsi Zöld Kör (6 említés)
Egészséges Pécsért Egyesület	Európai Gondolatok Egyesülete
Donátusi Kör	PKA (5 említés)
Magcsere a Nappaliban	Zöld Folt Közösségi Kert (10 említés)
Lépték	Séta a Mecsekért (4 említés)
PécsBikeMaffia (2 említés)	Pécsi Kosár Közösség (14 említés)
HetiBetevő	Bicibusz (2 említés)
Reggeli	Összefogás a Mecsekért
Hétágfa	ZÖFI (6 említés)
Permakultúra Pécs csoport	Öko-Kuckó (2 említés)
Magbörze	PTE Zöld Egyetem
Baranya Megyei Falusi Turizmus Közhasznú Szövetség	MME Baranya
Civilek a Mecsekért Mozgalom	Az Emberség Erejével Alapítvány
Szövetség Pécs Városáért Egyesület	AkárTels
Zöldikék	FFF

A megadott válaszok a fenti táblázatban láthatók, jelezve, hogy egy adott összefogást, civil szervezetet hányszor említettek a válaszadások között. Ez alapján a kérdezettek között leginkább ismert a **Pécsi Kosár Közösség, Zöld Folt Közösségi Kert, illetve az Ökováros-Ökorégió Alapítvány és a Zöld-Híd Alapítvány. Összesen négy olyan válasz érkezett a kérdésre, miszerint nem ismer a válaszadó ilyen civil szervezetet, összefogást.**

A kérdőív nyolcadik kérdése feleletválasztó módon arra vonatkozik, hogy *a kérdezettek mit tartanak komoly ökológiai problémának Pécs városában* (lásd: 8. ábra). Több opció is

megjelölhető, melyeknél fontossági sorrendbe állítására is kértük a kérdezetteket. A két legnagyobb arányban választott komoly ökológiai probléma a Mecsek hegység város feletti részeinek túlhasználata (69,2%), illetve a közlekedési túrterheltség (64,1%). 56,4%-ban választották a villámárvizek, lezúduló csapa dék elvezetését, 51,3%-ban pedig a munkaerőpiacon aktív korosztály elvándorlását a városból. Egyenlő arányban, 43,6%-ban pedig a város átszellőzését és a népességsökkenés, társadalmi előregedést. 38,5%-ban választották az illegális szilárd hulladékégetést és 20,5%-ban a bányászati tájsebek rendezését. A megadott fontossági sorrendek alapján elmondható, hogy a legnagyobb arányban választott opciókat tartják a legfontosabbnak, illetve azok mellett kitűnik a város átszellőztetése és a munkaerőpiacon aktív korosztály elvándorlása.

8. ábra (Nyolcadik kérdés)

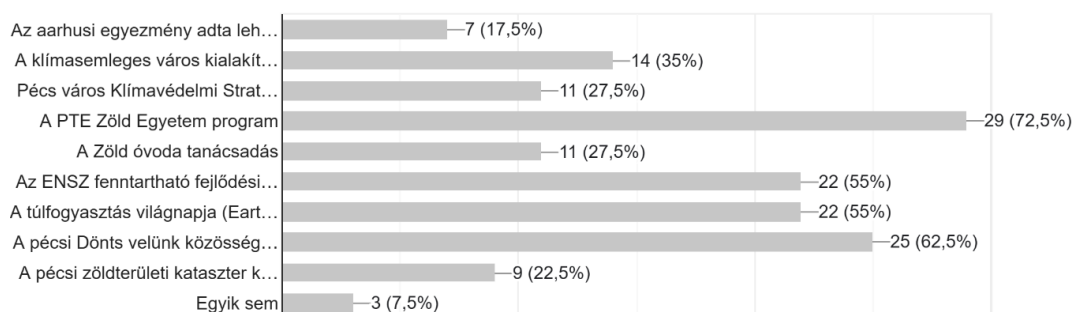
A kilencedik pont egy nyitott kérdés által mérte fel, hogy *amennyiben tevékenyen a válaszadó egy civil szervezetben milyen konkrét fenntarthatósággal kapcsolatos tette büszke*. A kérdésre összesen 16 válasz érkezett, melyből 6 során azt fejezte ki a válaszadó, hogy nem tevékeny civil szervezetben. **A 10 érvényes válasz között egyenlő arányban jelent meg valamilyen zöldesítési, természetvédelmi akció, illetve valamilyen oktató jellegű tevékenységben, projektben való részvétel.**

A kérdőív tizedik pontjánál megkértük a kérdezetteket, hogy sorolják fel *mi lenne az a három dolog, amit megváltoztatnának a fenntarthatóság és környezetvédelem érdekében*. Ezt egy nyitott kérdés keretében teheték meg, melyre kapott válaszokat 6 kód alapján lehetett csoportosítani. A kódok a következők: környezetvédelem témájú oktató tevékenységek, hulladékgyűjtés javítása, fejlesztése és csomagoláscsökkentés. Közlekedési infrastruktúra fejlesztése, zöldesítési tevékenységek, energiatakarékosság serkentése és környezeti infrastruktúra fejlesztése. A kérdésre összesen 29 válasz érkezett, azonban mivel több téma szerepelhetett egy válaszban emiatt összesen 46 értéket volt lehetséges csoportosítani. Így tehát

a környezetvédelem témájú oktatást összesen 8 alkalommal említették. A hulladékgyűjtéssel kapcsolatos válaszadás volt a második legnépszerűbb, 9 említést tettek erre a témára a kérdezettek. Legtöbben a közlekedési infrastruktúra fejlesztését említették, 11 alkalommal válaszolták. Zöldesítési tevékenységek végzését 8 alkalommal adták meg, az energiatakarékosság serkentés pedig 6 említést kapott. A legkevesebben a környezeti infrastruktúra fejlesztését említették, 4 alkalommal adták ezt a választ, ezen belül is leginkább vízfogyasztással kapcsolatos változtatásokat fogalmaztak meg. Összességében tehát leginkább a közlekedési struktúrát változtatnák meg a válaszadók. Ezen belül említették sok esetben kifejezetten a tömegközlekedési rendszer reformálását, illetve a gépjármű használat korlátozását.

A tizenegyedik kérdés során felmértük *tájékozódott-e már a válaszadó bizonyos fenntarthatósággal, környezetvédelemmel kapcsolatos eseményekről, akciókról, szabályzatokról* (lásd: 9. ábra). A feleletválasztó kérdés során több választ is megjelölhetett a válaszadó. **Legnagyobb arányban (72,5%) a PTE Zöld Egyetem Programot ismerték, 62,5%-ban a pécsi Dönts velünk közösségi költségvetést, illetve egyenlő arányban 55%-ban az ENSZ fenntartható fejlődési céljait és a túlfogyasztás világnapját. 35%-ban jelölték meg ismertként a válaszadók a klímasemleges város kialakítását célzó NetZeroCities-programot, egyenlő arányban 27,5%-ban Pécs város Klímavédelmi Stratégiája és Cselekvési Tervét és a Zöld óvoda tanácsadást. 22,5%-ban ismerték a pécsi zöldterületi kataszter készítését, 17,5%-ban pedig az aarhusi egyezmény adta lehetőségeket. 7,5% vagyis a 40 válaszadóból 3 nem ismerte egyiket sem a felsoroltak közül.**

9. ábra (Tizenegyedik kérdés)

A kérdőív tizenkettedik kérdésével 25 altémában mértük fel, hogy a válaszadók szerint az elmúlt 5 évben Pécs városában egy bizonyos helyzet javult, nem változott vagy romlott.

Az első téma a **városi tömegközlekedés**, melyre 40 válasz érkezett összesen. 13 kérdezett szerint javult a közlekedés helyzete, 12 szerint nem változott, 10 szerint romlott és 5 válaszadó jelölte, hogy nem tudja. Összességében tehát inkább pozitív változást tapasztaltak a kérdezettek, bár **leginkább változatlanságot** mutatnak a válaszok.

A második téma a **járművek villamosítása**, melyre szintén 40 válasz érkezett. A válaszadók zöme szerint javult a villamosítás, 29-en jelölték ezt a választ. 6 szerint nem változott és 5-en jelölték, hogy nem tudják. **Nem volt olyan válaszadó, aki szerint romlott volna, tehát összességében pozitív változásról nyilatkoztak** a kitöltők.

A következő téma a **levegőminőség**, összesen 40 válasszal. A kitöltők nagyrésze szerint nem változott a helyzete, 21-en jelölték ezt a választ. 3 szerint javult, 10 szerint romlott és 6-an nem tudják. Összességében **inkább negatív véleménnyel vannak a kérdezettek a levegőminőség változásáról, bár leginkább stagnálásról nyilatkoztak.**

A negyedik téma a **lakó- és középületek energetikai felújítása**, melyre 39 válasz érkezett. 13 kérdezett jelölte, hogy javult a helyzet, 17-en, hogy nem változott és 3-an, hogy romlott. 6 kitöltő jelölte, hogy nem tudja. Így összességében **inkább pozitív véleménnyel vannak az energetikai felújításról a válaszadók.**

Az ötödik téma a **faültetés a városban**, melyre összesen 38 válasz érkezett. 15 válasz szerint javult a helyzet, 16 szerint pedig nem változott. 4-en jelölték, hogy romlott és 3-an, hogy nem tudják. Tehát **a faültetéssel kapcsolatban pozitív változást látnak a válaszadók.**

A következő téma a **fák aránya és egészsége a városban**, melyre 39 válasz érkezett. 8 válasz szerint javult, 17 szerint nem változott és 10 szerint romlott az arányuk és egészségük a fáknak. 4-en jelölték, hogy nem tudják. Leginkább változatlannak ítélik meg a helyzetet, bár **inkább negatív véleménnyel vannak a válaszadók.**

A hetedik téma az **utak, járdák burkolatának minősége**, melyre 40 válasz érkezett. 6 válaszadó szerint javult a helyzet, 20 szerint nem változott és 13 szerint romlott. 1 kitöltő jelölte, hogy nem tudja. Tehát **leginkább változatlannak gondolják a helyzetet, inkább negatív véleménnyel.**

A nyolcadik téma az **utcák kivilágítása**, 40 válasz érkezésével. 6 kitöltő szerint javult a helyzet, 26 szerint nem változott, 7 szerint pedig romlott. 1 kitöltő jelölte, hogy nem tudja. **Inkább rosszabb kivilágítást tapasztalnak a válaszadók, legnagyobb arányban változatlanság jelölésével.**

A következő az **akadálymentesség**. 10 kitöltő szerint javult a helyzet, 26 szerint nem változott, 7 szerint romlott és 1 válaszadó nem tudja. **Inkább pozitív véleményt mutatnak a válaszok, bár leginkább változatlanságot tapasztaltak a kérdezettek.**

A tizedik téma a **gépjárműhasználat csökkenése a belvárosban**. A legtöbb válasz szerint romlott, 19-en jelölték ezt a választ. 17-en jelölték, hogy nem változott, míg csupán 3-an azt, hogy javult, 1 személy nem tudja. Tehát **határozottan negatív véleménnyel vannak a válaszadók.**

Tizenegyedik témaként a **köztisztaság állapotát** kérdeztük. 13 kérdezett szerint javult, 24 szerint nem változott, míg csak 3 szerint romlott. Tehát **inkább pozitív véleményt mutatnak a válaszok a köztisztaság változására.**

A következő téma a **szelektív hulladékgyűjtés ösztönzése**. 14 kérdezett szerint javult, 17 szerint nem változott, 8 szerint pedig romlott. 1 kitöltő jelölte, hogy nem tudja. Ennek ösztönzéséről tehát **inkább pozitív véleménnyel vannak a kérdezettek.**

A **közműfelújítások minőségének** változására 6-an választották, hogy javult, 18-an, hogy nem változott és 5-en, hogy romlott. 11 válasz jelölte, hogy nem tudják a kérdezettek, ami magas aránynak számít az előző témákhoz képest. **Leginkább változatlanságot jelenítettek meg a válaszok.**

A tizennegyedik téma a **zöldterületek, parkok aránya**. 10 válasz szerint javult az arány, 26 szerint nem változott, 4 szerint romlott. Senki nem jelölte, hogy nem tudja. Összességében **inkább pozitív véleményt mutatnak a kérdezettek az arány változására, bár leginkább változatlannak ítélik meg.**

A tizenötödik téma a **parkolás szabályozottsága**, melyre 38 válasz érkezett. 9 szerint javult, 22 szerint nem változott és 4 szerint romlott. 3 válasz jelölte, hogy nem tudja. Hasonlóképpen inkább pozitívumot, leginkább változatlanságot mutatnak a válaszok.

A következő téma az **épületek külső felújítása**, 40 válasszal. Csupán 3-an jelölték, hogy javult. Legtöbb válasz szerint nem változott, 25-en jelölték. 6-6 válasz szerint romlott vagy nem tudják. **A felújítások arányát erőteljesen változatlanak érezték a válaszadók.**

A **balkonkertészet elterjedéséről, virágosításról** 10-en jelezték, hogy javult, 19-en, hogy nem változott. 6 válasz jelölte, hogy romlott és 5, hogy nem tudják. **Inkább pozitív véleménnyel vannak** tehát a folyamatokról, bár változatlan leginkább.

A tizennyolcadik téma a **helyben termelt élelmiszerekhez való hozzájutás**. **Egyértelműen pozitív véleménnyel voltak a válaszadók** ebben a kérdésben, 19-en jelölték, hogy javult a helyzet, 15-en, hogy nem változott és csupán 6-an, hogy romlott.

A következő téma a **megújuló energia használata**, melyre 39 válasz érkezett, amelyről **hasonlóképpen inkább pozitív a vélekedés**, 21 kérdezett válaszolta, hogy javult a helyzet, 15, hogy nem változott. Csupán 1 válasz szerint romlott és 2 nem tudja.

A **globális felmelegedés okozta hőség elleni védelemmel** kapcsolatban azonban inkább negatív véleménnyel voltak, 13 válasz szerint romlott, 18 szerint nem változott. Ehhez képest 4 szerint javult és 5-en jelölték, hogy nem tudják.

A huszonegyedik téma a **környezetileg káros tevékenységek** változására vonatkozott. Csupán 3 kérdezett szerint javult, 20 szerint nem változott és 12 szerint romlott. 5-en jelölték, hogy nem tudják. Ennek változásáról tehát inkább negatív a vélekedés a válaszadók között.

A huszonkettedik téma a **civil kezdeményezések támogatása**, melyre 16-an válaszolták, hogy romlott és 17-en, hogy nem változott. 3 válasz szerint javult és 4-en jelölték, hogy nem tudják. **Ennek támogatásáról tehát erőteljesen negatív vélemény figyelhető meg.**

A következő téma az **újrahasznosítási projektek aránya**. 10 válasz szerint javult az arány, 18 szerint nem változott és 6-6 válasz szerint romlott, vagy nem tudják. Ennek arányáról tehát **inkább pozitív vélekedés figyelhető meg.**

Szemléletformáló akciók, kampányok arányáról 11-en válaszolták, hogy javult és 22-en, hogy nem változott. 3 válasz szerint romlott és 4-en jelölték, hogy nem tudják. Ennek az arányáról tehát inkább pozitív a vélekedés, bár leginkább változatlanságot jegyeztek meg.

Az utolsó téma pedig a **környezettudatos városkép** változása, melyre 39 válasz érkezett. 7-en jelölték, hogy javult, 24-en, hogy nem változott. 5 válasz szerint romlott és 3-an nem tudják. Ebben a témában tehát **leginkább változatlanságot mutattak** a kérdezettek.

Összegzés

A kérdőív során a válaszadók a környezetvédelemmel, fenntarthatósággal kapcsolatos kérdésekre adtak válaszokat. Ezek a kérdések különböző altémákra fókuszáltak. A környezetvédelem és fenntarthatóság fontosságáról való véleményük felmérése során kiderült számunkra, hogy **legerőteljesebben világpolgárként érzik aggasztónak és fontosnak a krízisek javításának folyamatát. Városlakóként valamivel kevésbé jelezték ezt az aggodalmat és legkevésbé pedig saját és családjuk életére. Ez valamilyen szinten azt jelezheti számunkra, hogy a világtörténések városunkban, egyénileg kevésbé okoznak problémát, mint nagyobb viszonylatban. Ennek ellenére erőteljesen magas arányban jelezték a kérdezettek, hogy éreznek motivációt változtatni életmódjukon a krízisek enyhítése érdekében. Az aktív bekapcsolódásnak a hátráltatójaként legnagyobb arányban a költségigényt jelezték a válaszadók. Emellett több válaszadás során jelezték a tájékoztatás hiányát, vagy gyengeségét a helyi kezdeményezések szintjén.**

A kérdések közül több annak a felmérésére irányult, hogy Pécs városában milyen fenntarthatósági problémák vannak, melyek fejlesztésre, javításra szorulnak. **Leginkább az épületállomány energiatakarékosságnak és a társadalmi infrastruktúrájának a fejlesztését jelezték a kitöltők. Ezek mellett a Mecsek hegység beépítettségének magas aránya és a közlekedési infrastruktúra jelenlegi állapota volna a válaszadók szerint, amik figyelmet, javítást igényelnének. Leginkább oktató vagy fizikai jellegű fejlesztésekbe kapcsolódnának be a válaszadók. Mint például ismeretterjesztő, szemléletformáló fórumokban, kampányokban való részvétel, vagy zöldesítési, hulladékgyűjtési akciókon való segítségnyújtás.**

Általánosságban elmondható, hogy a kérdezettek többsége széleskörűen tájékozódott helyi civil szervezetek és összefogások terén, illetve nemzetközi viszonylatban egyaránt.

Pécs városában az elmúlt 5 évben történő változások közül egyértelműen pozitív véleménnyel voltak a kitöltők a járművek villamosításáról, a szelektív hulladékgyűjtés ösztönzéséről és az

újrashasznosítási projektek arányáról. A témák melyekben negatív változás megfigyelését jelezték a kérdezettek a gépjárműhasználat csökkentéséről a belvárosban, a globális felmelegedés okozta hőség elleni védekezés és a civil kezdeményezések támogatása. A legtöbb említett témával kapcsolatban inkább azt fejezték ki a válaszok, hogy változatlanságot figyelnek meg a kérdezettek Pécsen. Ebből arra következtethetünk, hogy viszonylag kevés, vagy városi viszonylatban kevéssé látható változtatást végeztek a városban.

Általánosságban elmondható, hogy a kérdezettek igényt tartanak a fenntarthatóság és környezetvédelem érdekében végzett változtatásokra Pécs városában. Valamilyen szinten hajlandóak aktívan részt venni bizonyos projektekben, azonban leginkább életmódjukon van kapacitásuk, hajlandóságuk változtatni.